

Un món personal

Narrativa

Vent armat

Rosa Regàs

Planeta. Barcelona, 2005

Joan Agut

Rosa Regàs és una barcelonina llicenciada en filosofia. La seva vida professional ha girat entorn del món del llibre i de les lletres com a editora, traductora, publicista i escriptora. Ha publicat disset llibres entre novel·les, narracions curtes, viatges, assaigs i reculls d'articles de premsa. Va obtenir el premi Nadal 1994 amb la novel·la *Azul*, el premi Ciutat de Barcelona 1999 amb *Luna lunera* i el premi Planeta 2001 amb *La cançió de Dorotea*. Rosa Regàs publica habitualment a la premsa i des del 2004 és directora general de la Biblioteca Nacional d'Espanya.

Regàs ha publicat un recull de narracions. M. ÀNGELS TORRES

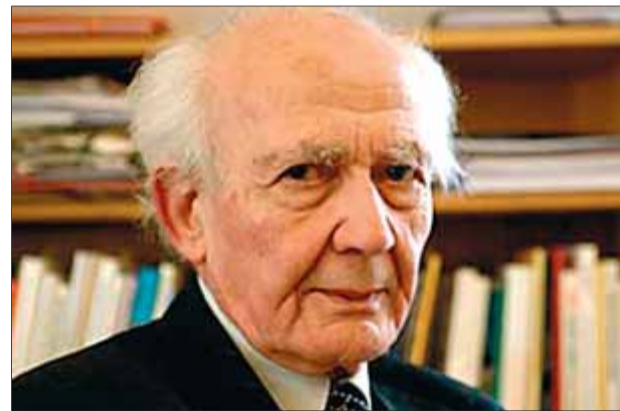
Vent armat és un conjunt de disset narracions curtes d'extensió variable i temàtica diversa. El llibre s'inicia amb *Obsessió*, una paròdia del masclisme pro-

tagonitzada per un personatge que no acaba de concebre que la dona l'hagi deixat. Els atacs irònics contra el masclisme es repeteixen en altres contes del recull.

L'autora també fa una incursió en el món de l'Àfrica vist per una persona contemplativa i en dues altres narracions s'apropa a la crítica social. L'amor, l'atzar i els records personals acaben de configurar el panorama literari de l'autora.

En el seu conjunt, *Vent armat* és un reflex del món personal de Rosa Regàs. La lectura de les seves narracions ens recorda que som davant d'una dona independent, formada intel·lectualment en els temps del feminisme radical i la mitificació de l'esquerra marxista. En el llibre aflora una certa sorna no mancada de tendresa.

Des de la perspectiva formal, les narracions de l'autora es mantenen en una sòbria correcció clàssica, sense floritures ni experimentalismes. Diríem que tant per la forma com pel contingut *Vent armat* és una obra llegidora i amena.

L'assagista polonès Zygmunt Bauman. ARXIU

Temps veloços

Assaig

Identitat

Zygmunt Bauman

Traducció Librada Piñero

Universitat de València, 2006

M. Veloy Planas

Allunyat de les teories més radicalment postmodernes –com, per exemple, la dels simulacres de Baudrillard i la del pensament dèbil de Vattimo–, Zygmunt Bauman és considerat un dels continuadors més destacats de la disciplina sociològica iniciada per Durkheim gràcies a les seves reflexions entorn del fenomen de la globalització publicades sota títols com *Modernitat líquida*.

Conscient que, sent un procés encara no acabat, qualsevol anàlisi sobre la globalització ha de recórrer, “cada cop que apareix una criatura marina insòlita i mai vista, a xarxes de pesca conceptuals familiars” i, alhora, tenint molt present que, “si volem fer servir conceptes antics, hauríem de saber esborrar-los”, Bauman recorre al concepte de liquiditat –contraposat al de solidesa– per tal d'explicar els funcionaments econòmics i sentimentals d'una societat que, a causa de l'esfondrament de les institucions modernes sobre les

quals s'assentaven tant les identitats col·lectives com les individuals, ha sofert un profund canvi que ha afectat des de les estructures i les relacions entre Estats fins a les condicions de treball i la relacions entre el jo i l'altre.

La tesi central d'aquest *Identitat* –que, estructurat a partir d'una conversa a través del correu electrònic, s'atura en molts altres temes– és que “el nucli dur de la identitat –la resposta a la pregunta *qui sóc jo?* [...]– no es pot formar sinó partint de les relacions que connecten el jo amb els altres i del supòsit que aquestes relacions són estables en el temps i dignes de confiança”. El problema de la nostra societat líquidament global rau, aleshores, en el fet que l'individu, reduït al paper de consumidor, no pot accedir a aquest tipus de relacions estables que fomenten el compromís necessari per assolir una identitat plena, i es veu abandonat a unes relacions superficials que l'impel·leixen a apaivagar l'ansietat a partir d'una sèrie infinita i desconectada d'experiències d'usar i llençar.

I és que, com diu la imatge d'Emerson citada per Bauman, “Si patines sobre un capa de gel molt prima, la teva salvació és la velocitat”.

El suís necessita insulina

Poesia

Cartes de sotamà

Jordi Vintró

La Breu Edicions. Barcelona, 2006

Jordi Llavina

Tota l'obra de Jordi Vintró és un exercici brillant de virtuosisme. Obriu *Cançons per a en Jaume* (1985), que du un pròleg de Lluís Urpinell que el compara amb Joyce i que inclou també, al final, una cançó de Salvador Espriu feta exprés. Llegiu els relats d'*Eugeni i altres* (1986), en algun dels quals sembla que es trobin –per fer petar la

xerrada, res més– Pere Calders i Samuel Beckett. Pas-seu revista als poemes de *Ludwig* (1992), tan ben escrits, o, no us dic res, al llarg poema *Insuficiència mitral* (1997), que el mateix autor va traduir magistralment al castellà i que va guanyar el premi Aula de Poesia de Barcelona 1996. Poema extraordinari, en la línia del *Poema inacabat* ferraterià. Vintró fa del text ben bé el que li rota. I tot, en la seva escriptura, té una intenció antitranscendental molt notable.

Cartes de sotamà torna a ser una menja delicada. Ja el primer poema, *Amor*, ens obliga a treure'ns el barret: amor per insecte interposat.

La tria dels pretextos –la proximitat de les coses sovint poc poètiques que hi surten– pot fer pensar en Brossa. Passa algunes vegades, no gaires, que un no sap ben bé de què ens està parlant, però acaba convenint que aquell poema és perfecte (*Plantat*). A *Urgència* recalca la fasciació per la forma (en una mena de provatura que recordo haver llegit també a Miquel Desclot, ja fa molts anys). En altres ocasions el poema (*Secret*) ens du a la memòria la contribució de Ferrater a l'univers líric català (*A l'inrevés*).

Tot i tractar-se de poemes en estat pur i no pas de relats, el punt de vista és im-

portant. *Joc amagat*, per exemple, constitueix una peça lluminosa sobre la dèria de mirar, i sobre el jo, l'altre i el doble. Vintró tracta, també, el tema del poder i el de les rebotigues del poder (*El cortesà* i *Carta blanca*). *Sud enllà* té un aire Prévert, i *Postals de Mèxic*, reminiscències perequartianes. *Escala de color*, en canvi, m'ha tornat el record –això sí, en una translació irònica– del cèlebre poema de Vinyoli *Amb ronca veu*. Aquí, però, la veu del poema no “clama retorçant-se”, sinó que al final no sap pas què dir. En un parell de poemes, l'olor dels crisantems ens fa més precisa la idea de la mort.

Trencadissa de versos

Poesia

Pols de vidre

Jordi Carrió

La Garúa

Santa Coloma de Gramenet, 2006

Xènia Dyakonova

Als que escrivim articles ens costa llegir els dels altres, però hauríem de forçar-nos-hi de tant en tant, per no fer-nos la il·lusió que som una veu que clama en el desert.

En realitat, som el desert mateix... Un dels articles més impactants que he llegit mai es deia *Fusilamiento delante de una hoja en blanco*. Un periodista hi parlava de la desesperació, el pànic i el sentiment d'impotència que s'apodera d'algú que ha de redactar un text i enfrontar-se amb un full en blanc. Resulta que la buidor i l'esterilitat d'aquest blanc són tan sinistres i amenaçadors com –i això ja ho afegeixo jo– *El quadrat negre*, de Màle-

vitx, i qui mira el paper verge treu el cap a l'abisme. Des del fons del foli per omplir el que ens mira és la mort mateixa, o fins i tot el presentment del que hi haurà després. Realment, aquest tipus de tortura, aquesta batalla silenciosa i solitària és una cosa que coneixen tots els que escriuen, i cal ser un Mallarmé per saber treure profit dels blancs i convertir-los en al·lats del mateix llenguatge. Però després de Mallarmé, com resoldre el problema

del blanc? Com no deixar-se anihilar per la seva crueltat implacable? Com fer que en brollin idees, paraules, imatges?

Pols de vidre és el cinquè poemari del barceloní Jordi Carrió, però, malgrat tot, sembla que aquest poeta agafés la ploma per primera vegada. No ho dic pas perquè ho faci malament sinó perquè ho fa amb el mateix candor i la mateixa ambició que un principiant. Només algú que comença a escriure és capaç de guanyar la

guerra amb el blanc amb tanta facilitat, de poblar la terra erma del paper amb uns poemes breus i contundents, de construir un món propi enmig del no-res. L'autor parla de la mort, de la destrucció, de la terra, del destí amb un estil minimalista, fent servir les paraules més habituals i unes tècniques mancades d'artifici. En aquests versos, ret un homenatge a les víctimes dels camps d'extermini nazis, i reflexiona, amb un to greu i solemne, entorn de

les qüestions existencials. La imatge de pols de vidre travessa tot el llibre a la manera d'un leitmotiv ple de *pathos*, com a metàfora de les vides i els cors trencats. De vegades el poeta arriba a retratar l'emoció que vol transmetre, i d'altres no va més enllà de la inèrcia lingüística. El que regeix el seu univers poètic no és tant l'intel·lecte com la intuïció, cosa que li permet fer algun poema brillant: “El teu alè entela / l'esmolat ganivet / on t'emmiralles”.